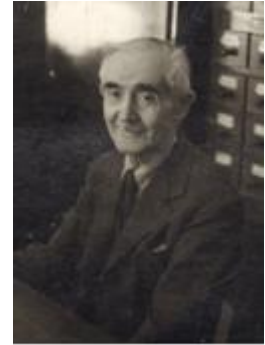
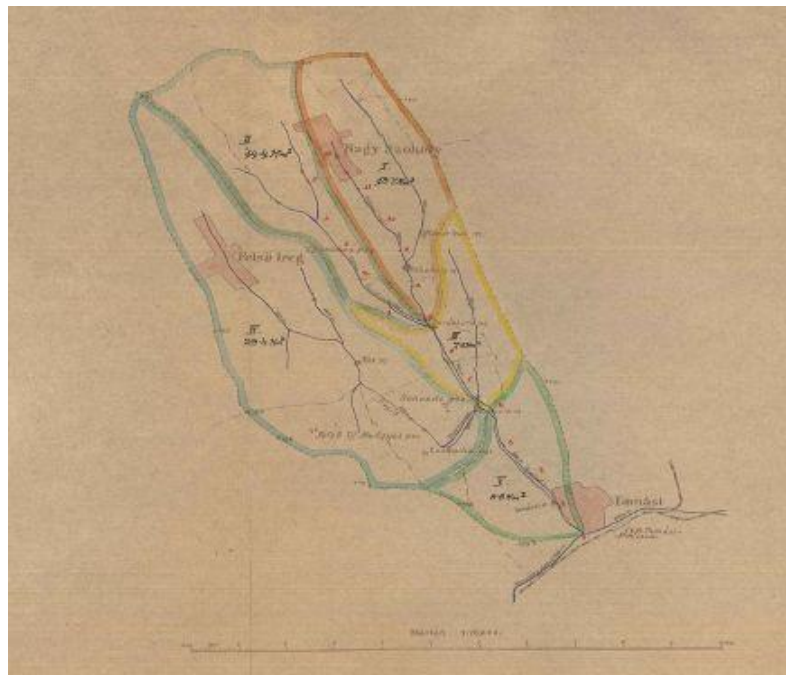
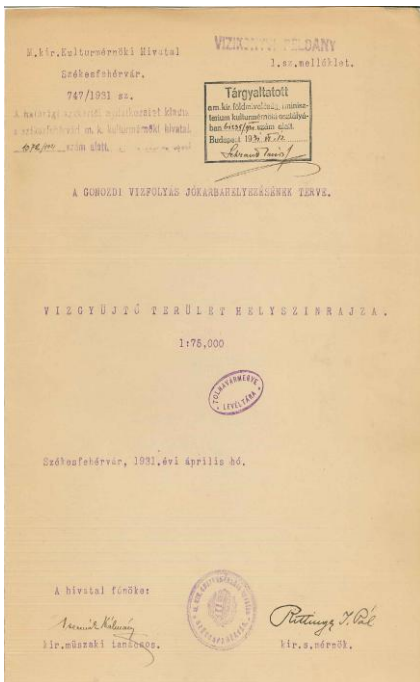

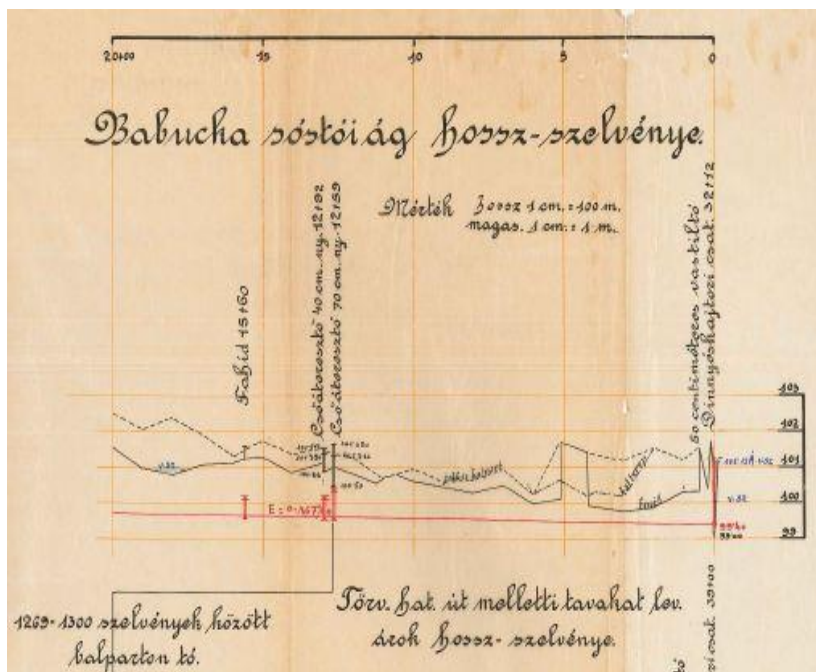
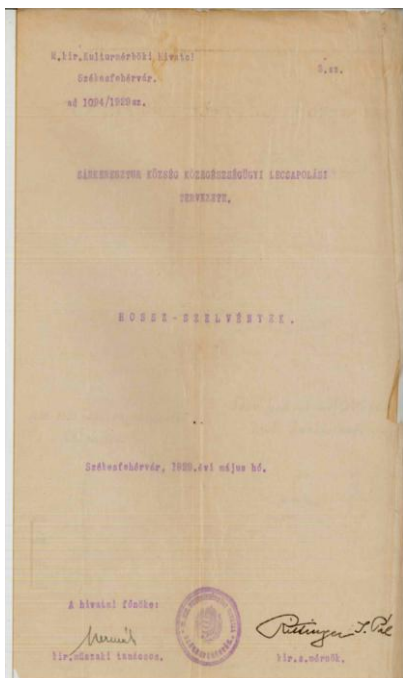
Kultúrmérnök, a székesfehérvári kultúrmérnöki hivatal munkatársa, utóbb vezetője, a Felvidék visszacsatolása után a losonci kultúrmérnöki hivatal megszervezője és főnöke. 1942-től a Földművelésügyi Minisztérium kultúrmérnöki ügyosztályának kerületi felügyelője, majd a háború után a Felső-Tisza vidék vizeinek szabályozását irányította, mint a vízitársulatokhoz kirendelt miniszteri biztos. Ezt követően az Uzsa-pusztához tartozó kőbányák munkáját szervezte és irányította. 1952-ben a Vízügyi Tervező Vállalat megalakulásakor tért vissza a vízügyi szolgálat kötelékébe és a vízgazdálkodási keretterv előkészítésének munkájába kapcsolódott be. 1957-ben vonult nyugalomba, de munkáját – mint külső munkatárs – tovább folytatta előbb a Vízügyi Tudományos Kutató Intézetnél (VITUKI), majd a Vízügyi Dokumentációs Központnál (VIZDOK).

Rittinger János Pál pályafutásának kezdete egybeesett az első világháború kitörésével, ahol katonaként az orosz és az olasz fronton vett részt a harci cselekményekben. Magatartásával kiérdemelte Károly csapatkereszt, valamint az Ezüst katonai érdemérem (a háborús Signum laudis) kitüntetések. A József Műegyetemet ezt követően végezte el, mérnöki diplomát 1922 februárjában kapott. Az akkori gazdasági összeomlás idején kezdetben özvegy édesanyja gazdaságát irányította, majd diplomájának megszerzése után az Olaj és Vazelin Műveknél kapott állást. 1923 júliusától a MÁV alkalmazásába lépett, s annak székesfehérvári osztálymérnökségén kapott munkát. Első nagyobb feladata az osztálymérnökségi épület építésének irányítása volt, emellett a Székesfehérvár-börgöndi vasúti vonalszakasz elsőrangúsítási munkáit vezette. Ennek során több faétereszt átépítettek vasbeton híddá. Háromévi működés után megvált az Államvasutaktól és 1926-ban a Földművelésügyi Minisztérium vízügyi műszaki létszámába kir. segédmérnöknek nevezték ki és a Csermák Kálmán irányítása alatt működő székesfehérvári kultúrmérnöki hivatalba osztották be. A Kvassay Jenő alapította kultúrmérnöki intézményben működő mérnököknek mezőgazdasági ismeretekkel is rendelkezniük kellett, amit Rittinger Pál még kinevezésének esztendejében, 1926-ban meg is szerzett, a mosonmagyaróvári gazdasági akadémián letett gazdasági szakvizsgával. A székesfehérvári hivatal mérnökeként jó kapcsolatot alakított ki nemcsak főnökével, Csermák Kálmánnal, hanem a nála két évvel fiatalabb, de a kultúrmérnöki munkákban nagyobb tapasztalattal rendelkező Tavy Lajossal is, aki később minisztériumi főnöke is lett. Rittinger Tolna megyében a Kapos folyó, valamint a Nagykoppány, a Völgységi, a Gonozdi- és a Donát patakok jókarba-helyezési munkálatait irányította. Feladatai közé tartozott a cecei mocsaras területek a Dég-szilasbalhási úszóláp (bozót) lecsapolási és a Sárkeresztúr község közegészségügyi lecsapolási munkáinak megtervezése és a műszaki beavatkozások végrehajtása, de dolgozott a Veszprémi Séd, a Pápai Séd, a Gerence és más patakok rendezésén is. Abban az időben a szabályozási munkák végrehajtása nem csupán műszaki feladatot jelentett, hanem az érdekeltség műszaki tisztázását, gazdasági megszervezését és a munkálatok jogi engedélyezésének lebonyolítását is. A Dunántúl középső és déli részén, különösen Tolna vármegyében súlyos helyzetet jelentett az elhanyagolt vízfolyások eróziója, amely a települések belső részeit, esetenként már a lakóépületeket is fenyegette. Rittinger mérnök egymás után tervezte és építette meg a községi belsőségek vízmosáskötési műtárgyait, így például Páriban, Szakcsón és Szekszárdon.

A vízügyi szolgálat vezetői hatékony szakmai munkáját ismerték el azzal, hogy 1937-ben, Csermák Kálmán nyugalomba vonulását követően megbízták a székesfehérvári kultúrmérnöki hivatal vezetésével. Ebben a beosztásában három vármegyére kiterjedően kellett ellátnia a műszaki munkák felső szintű irányítását, s jó szakmai kapcsolatokat kellett kiépíteni a területen működő vízi társulatokkal, ellenőrizve azok szabályszerű működését, s elvégzett vízimunkáik megfelelőségét. Kiváló mérnöktársak segítettek feladatainak ellátásában, mint pl. Mantuano József, aki később utódjaként szerzett megbecsült nevet a hazai kultúrmérnökség történetében.

Rittinger különösen aktív tevékenységet folytatott a hazai mérnökség szakmai szervezetében is, 1935-1937 között a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet székesfehérvári vidéki osztályának főtákará volt, s mint ilyen, több előadást tartott Székesfehérváron.

A bécsi döntést követően Magyarország területe, az egykori Felvidék jelentős részével gyarapodott. 1939-ben a losonci kultúrmérnök hivatal megszervezését bízták rá, amely feladatot – Tavy Lajos minisztériumi irányítása mellett – nagyszerűen megoldotta, biztosítva az államváltoztatás okozta nehézségek között is a zavartalan munkát. Vezetése alatt készült el Rimaszombat belterületén a Rima szabályozása, valamint a Tugár patak losonci szakaszának átmetszéssel történő rendezése. Itt nem csupán a tervek elkészítése, hanem az építkezések lebonyolítása is a hivatal feladatát jelentette. Ugyancsak itteni működésének eredményei közé tartozott a pelsőci fennsíkon egy nagyobb kiterjedésű legelő vízellátását lehetővé tévő ciszterna megtervezése és kivitelezése.

1942-ben berendelték a Földművelésügyi Minisztérium Tavy Lajos vezette kultúrmérnöki ügyosztályába, ahol mint kerületi felügyelőnek a miskolci, debreceni és a nagyváradai kultúrmérnöki hivatalok munkáját kellett felügyelnie, felsőbb szinten irányítania. Nehéz időszakban jutott magas beosztásába, mert a háborúban álló ország anyagi erőforrásai igencsak végesek voltak. Márpedig a vízi munkák jellegeből fakad, hogy azokat állandóan és folyamatosan végezni kell, hiszen az emberi társadalom védelmében a természeti folyamatokkal szemben egy lényegében mesterséges állapotot kell stabilizálni és fenntartani. Gyakori kapcsolatban állt azokkal a mérnöktársaival, akik az említett hivatalokat vezették: Molnár Endre, Németh Béla, ill. Apor Kálmán, valamint munkatársaik, mint pl. Fóris Gyula, Kövessy Gábor, vagy éppen Gábry Mihály.

Mindezeket túl a kir. műszaki tanácsosi címet elnyert Rittinger szakmai ambícióit a visszacsatolt területeken lévő Ér-völgy és Kraszna-völgy szabályozási munkáinak vezetésével elégíthette ki. Mint kerületi felügyelő gyűjtötte össze azokat a jogszabályokat, belső utasításokat, vízjogi döntvényeket, amelyeket azután három zsebkönyvbe szerkesztve, sok személyes tapasztalattal alátámasztva adott közre. Jellemző módon ezek magánkiadásában jelentek meg, annak ellenére, hogy nélkülözhetetlenek voltak a mindennapi kultúrmérnöki és társulati mérnöki munkában. Igaz viszont az is, hogy a Minisztérium vízjogi osztálya támogatást adott a munkák elkészüléséhez.

A világháború vége Budapesten érte, s az elsők között volt, akik elszántan hozzáláttak a vízügyi szolgálat működésének újjászervezéséhez, hogy az új, demokratikus kormányzat nehézségei ezen a területen is csökkenjenek. A minisztérium átszervezése után új feladattal bízták meg, 1946-ban miniszteri osztálytanácsosi címmel a tárca szervezetén belül működő vízjogi osztály munkatársa lett egészen 1948 szeptemberéig. E munkaköre mellett 1947-ben megbízták az Ecsedi-láp Leccapoló Társulat miniszteri biztosi teendőivel is.

Ez utóbbi beosztásával kapcsolatban feladatává tették, hogy a földosztás következtében földhöz juttatottak számára gondoskodjék a vízhasznosítás különböző formáinak (öntözés, halastavak létesítése, kosárfűz termelés, gyékény előállítása, stb.) elterjesztéséről, hogy az a régi kisgazdák és a friss birtokosok gazdálkodásának alapjává váljon ott, ahol arra a természeti adottságok erre lehetőséget biztosítanak. Mindez világossá tette számára, hogy a kormányzati szándék szerint a vízi társulatokra a jövőben alapfeladataikon túl fontos közigazdasági és többtermelési tevékenység is fog hárulni. Mindezen elképzeléseket azonban drasztikusan keresztülhúzta az egyre balra tolódó szociáldemokrata-kommunista politikai vezetés akkor, amikor 1948-ban elrendelte a társulatok államosítását. Rittinger számára megszűnt a cselekvési tér, miniszteri biztosi kinevezése is okafogyottá vált. A kialakult helyzetben az is szerepet játszott, hogy a Földművelésügyi Minisztériumban megkezdődtek az ún. „Pernecky-per” letartóztatásai, ebben a fo-

lyamatban az SZDP-tag Rittinger Pált is vád alá helyezték. A dr. Pernecky Béla miniszteri osztályfőnök körül csoportosult tisztviselők és értelmiségiek törekvései arra irányultak, hogy Magyarországon a baloldali fordulattal szemben egy „harmadik-utas” megoldást segítsenek elő elsősorban gazdasági és csak másodsorban politikai tekintetben. A per nagyságára jellemző, hogy 80 letartóztatott közül 60-at elítéltek. Első fokon Rittinger Pál 2 év börtönt kapott a népbíróságtól, de másodfokon, 1949 márciusában felmentették. A Minisztérium vízjogi osztályáról elbocsájtva 1949. július 1-én a Kőbányaipari Vállalat alkalmazásába került, ahol az akkor épülő Uzsápusztai kőbánya építkezését ellenőrizte, ill. irányította. Itt 6 km-nyi vasút, 5 km makadám-út, egy drótkötélpálya, valamint üzemi épületek és 30 lakóház építésének ellenőrzése volt a feladata. A munkálatok befejeztével 1951-ben a tapolcai Kőbányaipari Tröszt alkalmazta műszaki vezetőként. Amikor megalakult a Vízügyi Tervező Vállalat (VIZITERV) Mosonyi Emil igazgató hívásának engedve visszatért régi hivatásához és 1957-ig a tervező osztályon, majd a műszaki ellenőrzési osztályon dolgozott a Vállalat mérnökeként. Ugyancsak Mosonyi Emil professzor munkatársaként részt vett az első vízgazdálkodási keretterv kimunkálásában, amely keretterv azokban az években a tervgazdálkodás körülményei között a hazai vízgazdálkodás főbb igényeit vázolta és a megvalósításukhoz szükséges műszaki alapokat tárgyalta. 1957. évi nyugdíjazása után sem maradt tétlen, mert előbb a VITUKI-nál (Vízgazdálkodási Kutató Intézetnél), majd 1972-től a VIZDOK-nál (Vízügyi Dokumentációs és Tájékoztató Irodánál) dolgozott tovább, belevetve magát a magyar vízgazdálkodás történetébe, kutatva a hazai vízimunkák történeti adatait a nem sokkal később, 1973-ban felállított Magyar Vízügyi Múzeum adattára számára. A Környezetvédelmi és Vízügyi Levéltár őrzi a Sió-Kapos-Sárvíz történetéről írott kéziratos tanulmányát.

Családi viszonyairól viszonylag keveset tudunk: 1923-ban nősült meg és egy lánya született, aki 1950-ben férjhez ment egy angol állampolgárhoz, s elköltözött Angliába. Budapesten, a Rákoskeresztúri köztemetőben helyezték örök nyugalomra.

Búcsúzóul álljanak itt a pályatárs Mantuano József megemlékező szavai: *„...életében azonban nemcsak a munkát kell értékelni, hanem őszinte emberszeretetét, kollegialitását, segítőkészségét is. Nemcsak mocsárba süllyedt földek kis parasztjain igyekezett segíteni, hanem barátja volt – a szó nemes értelmében – a munkatársakként tekintett földmunkásoknak is, akiknek gondjait, bajait mindig igyekezett a nehéz gazdasági viszonyok között is enyhíteni. Ezek a mély emberi vonások az igazi értékek, amelyek küzdelmes munkáját értékkel emelték és bennünket arra készítenek, hogy szeretettel és megbecsüléssel emlékezzünk Róla”*

Forrás:

Rittinger J. Pál: Mederrendezések és vízlevezetések a rájuk vonatkozó jogszabályokkal. Bp., 1944.

Rittinger J. Pál: Vízhasználatok és a rájuk vonatkozó jogszabályok. Bp., 1944.

Rittinger J. Pál: Vízitársulatok és a rájuk vonatkozó jogszabályok. Bp., 1946.

Rittinger Pál: Önéletrajz 1969. (kézirat a Duna Múzeum gyűjteményében)

Mantuano József: Rittinger Pál emlékére. Vízgazdálkodás, 1972. 4. sz.